

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obdo/39/2022
Identifikačné číslo spisu:	6118267691
Dátum vydania rozhodnutia:	23.08.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Lenka Praženková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6118267691.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Lenky Praženkovej, členiek senátu JUDr. Gabriely Mederovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej, v spore žalobcu SPP distribúcia, a.s., so sídlom Mlynské Nivy 44/b, Bratislava, IČO: 35 910 739, proti žalovanému MGDS, a.s., so sídlom Hlavná 677, Dunajská Streda, IČO: 34 109 358, zastúpenému advokátom JUDr. Petrom Zilízim, so sídlom Smetanov háj 288/17, Dunajská Streda, o zaplatenie 32.062,68 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 19Cb/76/2018, v konaní o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 31Cob/108/2020-404 z 26. januára 2022, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovaného o d m i e t a .

II. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Dunajská Streda ako súd prvej inštancie (ďalej tiež len „prvoinštančný súd“ alebo „okresný súd“) rozsudkom č. k. 19Cb/76/2018-331 z 24. júla 2020, v prvom výroku, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 32.102,68 eura s 9 %-ným ročným úrokom z omeškania počítaným zo sumy 32.062,68 eura od 22. decembra 2016 do zaplatenia, súčasne druhým výrokom priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu 100 % trov konania.

2. Z odôvodnenia prvoinštančného rozsudku vyplýva, že žalobca sa zaplatenia žalovanej sumy od žalovaného domáha titulom náhrady škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu žalovaným na dvoch odberných miestach v Dunajskej Strede a jednom odbernom mieste v obci Nárada, na ktorých bola vykonaná kontrola v dňoch 28. októbra 2016 a 23. novembra 2016. Svoje tvrdenia podložil znaleckými posudkami, ktoré vyslovili pravdepodobnosť, že vo všetkých troch prípadoch bolo porušené zabezpečenie meradla. Z dôvodu, že výšku skutočnej škody nebolo možné zistiť, žalobca náhradu škody

žalovanému vyúčtoval podľa vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 449/2012 Z. z., ktorou sa stanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu (ďalej tiež len „vyhláška č. 449/2012 Z. z.“).

3. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť dôvodiac, že s plynomerom nemanipuloval a zabezpečenie meradla neporušil. Tvrdil, že poškodenie zabezpečenia neznamena poškodenie meradla, preto žalobcovi nemôže automaticky vzniknúť škoda, súčasne, že znalec vyjadruje len pravdepodobnosť porušenia zabezpečenia. Namietol tiež, že žalobca nepreukázal zaplatenie nákladov zisťovania neoprávneného odberu.

4. Súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania za zistené, že žalobca je prevádzkovateľom distribučnej siete na distribúciu zemného plynu, do ktorej sú pripojené odberné miesta žalovaného na adrese Hlavná ulica 35 a Hlavná ulica 677, obidve v Dunajskej Strede a v obci Nárada č. 434. Na odberné miesto na adrese Hlavná ulica 35, Dunajská Streda, umiestnil žalobca dňa 22. decembra 2011 plynomer s výrobným č. 4134352 s východiskovým stavom meradla „2“. Na odberné miesto na adrese Hlavná ulica 677, Dunajská Streda, umiestnil žalobca plynomer s výrobným č. 07356994 s východiskovým stavom meradla „0“ dňa 3. januára 2014 a na odberné miesto na adrese Nárada 8 (v montážnom liste na č. l. 281 spisu malo zrejme znieť „434“ namiesto „8“, pozn. dovolacieho súdu) umiestnil žalobca 10. januára 2015 plynomer s výrobným č. 7381303 s východiskovým stavom meradla „I“. Plynomery s výrobnými číslami 07356994 a 7381303 boli kalibrované výrobcom, spoločnosťou Elster, s.r.o., v roku 2014 a boli zabezpečené logom tejto spoločnosti. Tretí plynomer bol zabezpečený plombou z roku 2012, ktorú naň umiestnilo osobitné pracovisko žalobcu, ktorý v tom čase pôsobil ako autorizovaná osoba. Bezprostredne po kontrole vykonanej na odberných miestach žalovaného na adrese Hlavná 35 a Hlavná 677, Dunajská Streda dňa 28. októbra 2016 žalobca plynomery demontoval a meradlá v zapečatenej krabici odoslal na expertízu. Zároveň vyhotovil fotodokumentáciu a namontoval nové meradlá, na ktoré umiestnil nové plomby. Rovnako postupoval pri kontrole na odbernom mieste žalovaného na adrese Nárada 434 dňa 23. novembra 2016, kde demontoval plynomer so stavom 15.351 m³ a meradlo odoslal v zapečatenej krabici na expertízu. Vyhotovil fotodokumentáciu a namontoval nové meradlo, na ktoré umiestnil novú plombu. Znalec Ing. Peter Leška opticky pod mikroskopom preskúmal plomby zo všetkých troch plynomerov a odtlačky na nich porovnal s kontrolnými odtlačkami od výrobcu, vyvodiac z tohto porovnania zistenie, že odtlačky na plombách na plynomeroch od žalovaného a kontrolné odtlačky neboli vytvorené čelustami toho istého nástroja. Výsledkom porovnania odtlačkov znalcom bol vo všetkých troch prípadoch záver o „veľkej pravdepodobnosti“ predpokladu, že pôvodné plomby plynomerov boli porušené, resp. že boli odstránené a nahradené inými plombami. Obdobne postupoval aj znalec Ing. Miroslav Ondrejka, ktorý sporné odtlačky prevzal osobne od znalca Ing. Lešku a porovnal ich jednak s kontrolnými odtlačkami plombovacích klieští s označením M43/12, ktoré prevzal od žalovaného a tiež s kontrolnými odtlačkami plombovacích klieští s logom „ELSTER“, ktoré prevzal od spoločnosti Elster, s.r.o. Znalec Ing. Ondrejka konštatoval, že závery znaleckých posudkov Ing. Lešku vychádzajú z komparácie znalcovi predložených sporných a kontrolných odtlačkov a v tomto zmysle ich je možné považovať za jednoznačné. Zo znaleckých posudkov vyhotovených znalcami Ing. Leškom a Ing. Ondrejkom tak súdu prvej inštancie vyplynul jednoznačný skutkový záver, že sporné odtlačky sa nezhodujú s kontrolnými odtlačkami.

5. Žalobca dňa 22. novembra 2016 vyúčtoval žalovanému náhradu škody 14.590,85 eura, pozostávajúcu z hodnoty zemného plynu 14.256,54 eura, vyčíslenej podľa vyhlášky č. 449/2012 Z. z. za obdobie od 29. apríla 2016 do 28. októbra 2016 na odbernom mieste Hlavná 35, Dunajská Streda a nákladov zisťovania v sume 334,31 eura pozostávajúcich z nákladov na zistenie neoprávneného odberu vrátane dopravy v sume 144,92 eura, nákladov na posudok podľa vyúčtovania znalca Ing. Lešku v sume 35,-- eur, nákladov na overenie plynomeru v sume 32,63 eura a nákladov na opravu plynomeru v sume 121,76 eura; za deň splatnosti dlhu určil dátum 6. december 2016.

6. Následne dňa 23. novembra 2016 vyúčtoval žalobca žalovanému náhradu škody 8.551,57 eura, pozostávajúcich z hodnoty zemného plynu 8.336,04 eura, vyčíslenej podľa vyhlášky č. 449/2012 Z. z. za obdobie od 9. decembra 2015 do 28. októbra 2016

na odbernom mieste Hlavná ulica 677, Dunajská Streda a nákladov zisťovania v sume 215,53 eura pozostávajúcich z nákladov na zistenie neoprávneného odberu vrátane dopravy v sume 144,92 eura, nákladov na posudok podľa vyúčtovania znalca Ing. Lešku v sume 35,-- eur, nákladov na overenie plynomeru v sume 20,39 eura a nákladov na opravu plynomeru v sume 15,22 eura; za deň splatnosti dlhu určil dátum 7. december 2016.

7. Napokon dňa 7. decembra 2016 vyúčtoval žalobca žalovanému náhradu škody 8.920,26 eura, pozostávajúcich z hodnoty zemného plynu 8.704,73 eura, vyčíslenej podľa vyhlášky č. 449/2012 Z. z. za obdobie od 14. júna 2016 do 23. júna 2016 na odbernom mieste Nárad 434 a nákladov zisťovania v sume 215,53 eura pozostávajúcich z nákladov na zistenie neoprávneného odberu vrátane dopravy v sume 144,92 eura, nákladov na posudok podľa vyúčtovania znalca Ing. Lešku v sume 35,-- eur, nákladov na overenie plynomeru v sume 20,39 eura a nákladov na opravu plynomeru v sume 15,22 eura; za deň splatnosti dlhu určil dátum 21. december 2016.

8. Súd prvej inštancie konštatoval, že predpokladom pre výpočet náhrady škody bola vo všetkých troch prípadoch skutočná spotreba spotrebičov v rámci vymedzenej doby prevádzky ohraničenej otváracími hodinami a v prípade penziónu Nárad 16-imi hodinami denne. Žalovaný nároky žalobcu uplatnené v tomto konaní neuhradil. Vec právne posúdil ako nárok prevádzkovateľa distribučnej siete plynu (žalobcu) na náhradu škody spôsobenej mu neoprávneným odberom plynu odberateľom (žalovaným) podľa § 82 ods. 1 písm. d/, ods. 2, 3 a 4 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike v znení účinnom od 1. septembra 2012 (ďalej tiež len ZoE“), ďalej podľa § 1 ods. 6, 10 a 11 vyhlášky č. 449/2012 Z. z., § 15 ods. 6 písm. d/ zákona č. 142/2000 Z. z. o metrologii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení k 29. decembru 2015 (ďalej tiež len „ZoM“) a nárok veriteľa na úrok z omeškania peňažného plnenia posúdil podľa § 365 ods. 1 a § 369 ods. 1, 2 zákona č. 513/1991 Z. z. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „ObchZ“), dospejúc k záveru, že nároky uplatnené žalobcom voči žalovanému sú plne dôvodné. Mal za zistené, že zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii (plomba) bolo na všetkých troch plynomeroch namontovaných na odberných miestach žalovaného porušené, čím je splnený predpoklad vzniku nároku žalobcu na náhradu škody. Na uvedenom podľa súdu nič nemení ani to, že znalecké posudky Ing. Lešku bolo možné pre chýbajúcu doložku podľa § 209 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) považovať len za listinné dôkazy. Odkazom na čl. 15 ods. 2 CSP poznamenal, že táto okolnosť neznamena, že by tieto listiny mali menšiu dôkaznú silu ako súkromný znalecký posudok podľa § 209 ods. 2 CSP, rozdiel spočíva len v tom, že v prípade znaleckých posudkov (aj súkromného podľa § 209 ods. 2 CSP) súd nemôže hodnotiť odborné závery týchto posudkov z hľadiska ich správnosti, ale hodnotí len presvedčivosť posudku, pokiaľ ide o jeho úplnosť vo vzťahu k posudzovaným skutočnostiam, zásadám logického myslenia a jeho súlad s ostatnými vykonanými dôkazmi, kým v prípade súkromných znaleckých posudkov neopatrovaných doložkou podľa § 209 ods. 2 CSP podlieha hodnoteniu súdu nielen presvedčivosť a logickosť takéhoto znaleckého posudku, ale aj správnosť odborných záverov. Súd zdôraznil, že odborné závery obsiahnuté v posudkoch Ing. Lešku v časti výsledku porovnania kontrolných odtlačkov so spornými odtlačkami, výslovne potvrdil aj žalovaným poverený znalec Ing. Ondrejka v súkromnom znaleckom posudku, ktorý doložku podľa § 209 ods. 2 CSP obsahoval, a ktorého odborné závery preto súd nemôže prehodnocovať; navyše, súd mal pochybnosti žalovaného o hodnovernosti znaleckých posudkov Ing. Lešku za vyvrátené aj výsluchom samotného znalca Ing. Lešku na pojednávaní prvoinštančného súdu v postavení svedka. Z hľadiska právneho posúdenia podstatnou a zároveň spornou skutkovou otázkou teda zostalo, či možno z nezhody sporných a kontrolných odtlačkov vyvodiť záver, že sporné odtlačky nezodpovedajú odtlačkom, ktoré na plynomery umiestnil výrobca a autorizované stredisko žalobcu. Súd sa stotožnil s poznámkou žalovaného, že názor znalca na pravdepodobnosť porušenia zabezpečenia je nepodstatný (keďže v konečnom dôsledku ani žalobca, ani znalec Ing. Leška nepopierali, že znalec nebol prítomný pri odstránení pôvodného zabezpečenia), avšak na základe zistení o nezhode sporných a kontrolných odtlačkov (podrobne opísaných v bodoch 9. až 12. odôvodnenia prvoinštančného rozsudku), súd prvej inštancie s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou konštatoval, že pôvodné zabezpečenie - plomby, boli odstránené a nahradené inými plombami, čo vo výsledku znamená, že pôvodné zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii na všetkých troch plynomeroch namontovaných na odberných miestach žalovaného, bolo porušené.

9. Súd nemal za sporné, že žalovaný v rozhodnom období plyn odoberal. Keďže sa tak dialo prostredníctvom meradiel s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii, mal za splnenú aj požiadavku vzniku škody. Príčinnú súvislosť medzi porušením zabezpečenia a vznikom škody mal súd preukázaný tým, že pokiaľ by meradlá neboli porušené, odoberanie plynu by nebolo v rozpore so zákonom (nebolo by neoprávnené podľa

§ 82 ods. 1 písm. d/ zákona č. 251/2012 Z. z.) a nedošlo by preto k vzniku škody podľa § 82 ods. 2 zákona č. 251/2012 Z. z. Poukazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „Najvyšší súd SR, „najvyšší súd“ alebo „NS SR“) z 29. novembra 2018 sp. zn. 5Obdo/32/2018 a z 26. septembra 2019 sp. zn. 3Obdo/49/2019, súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že škodou, ktorú je prevádzkovateľ distribučnej siete oprávnený vymáhať v prípade porušenia zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii, je škoda skutočná (§ 82 ods. 2 zákona č. 251/2012 Z. z.). Podľa ustálenej súdnej praxe spočíva táto škoda v odstránení protizákonného stavu (oprava poškodenej plomby a súvisiace náklady), hodnote neoprávnene odobratého množstva zemného plynu, ako aj v nákladoch, ktoré žalobca musí v súvislosti s neoprávneným odberom plynu vynaložiť a ktoré by mu nevznikli, ak by k neoprávnenému odberu plynu nedošlo. Ak nemožno vyčísliť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, ustanovenie § 82 ods. 3 zákona č. 251/2012 Z. z. umožňuje vypočítať škodu na základe vyhlášky č. 449/2012 Z. z. Hoci zákon bližšie neurčuje, čo sa má považovať za objektívne a spoľahlivé podklady, t. j. podklady, na základe ktorých by bolo možné presne zistiť odberateľom spotrebované množstvo plynu počas rozhodného obdobia (výšku skutočnej škody), judikatúra spresnila, že takýmto údajom nemôže byť údaj z meradla, na ktorom bola porušená plomba, ani údaj o spotrebe na odbernom mieste za predchádzajúce obdobie (uznesenie NS SR sp. zn. 5Obdo/32/2018). Pokiaľ teda nie je možné určiť skutočne odobraté množstvo plynu v rozhodnom období spôsobom, ktorý neodporuje zákonu, a teda nemožno spoľahlivo určiť výšku skutočne spôsobenej škody v prípade odberu plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, je potrebné túto výšku určiť s použitím na tento účel prijatej vyhlášky č. 449/2012 Z. z., ktorá zároveň zohľadňuje existenciu konkrétnych spotrebičov nachádzajúcich sa na odbernom mieste v nehnuteľnosti, v ktorej k odberu plynu dochádzalo, a ich skutočnú spotrebu.

10. Žalobca si ako škodu uplatnil hodnotu neoprávnene odobratého množstva zemného plynu s tým, že do úvahy vzal len skutočné spotrebiče, ich skutočnú spotrebu a dobu prevádzky, čo predpokladá aj § 1 ods. 6, 10 a 11 vyhlášky č. 449/2012 Z. z. Žalovaný voči tomuto spôsobu výpočtu nevzniesol žiadne relevantné námietky. Jeho obranu spočívajúcu v tom, že takto určená výška škody je nespravodlivá, pretože výška škody presahuje cenu plynu odobratého za minulé obdobia, súd nemohol vyhodnotiť za úspešnú z vyššie uvedeného dôvodu. Tak, ako nemôže byť spotreba za minulé obdobia smerodajná pri riešení otázky, či existujú objektívne a spoľahlivé údaje na určenie výšky škody, nemôže byť spotreba za minulé obdobia dôvodom hodnotenia výsledku výpočtu vykonaného na základe citovanej podzákonnej normy. K poznámke žalovaného, že žalobca mohol použiť typový diagram dodávky, súd poukázal na § 82 ods. 4 zákona č. 251/2012 Z. z., ktorý síce takýto postup použiť umožňuje, no len v prípade odberateľa plynu v domácnosti, ktorým môže byť podľa § 3 písm. c/ bod 12 označeného zákona len fyzická osoba. Súd neprihliadol ani na výhradu žalovaného prednesenú až v záverečnom návrhu, že znalec Ing. Leška nemohol totožnosť materiálu, z ktorého boli vyhotovené sporné a kontrolné odtlačky, potvrdiť, a že preto nie je zjavné, či pri inom materiáli nedochádza k rôznym odtlačkom a rôznemu opotrebeniu. Súd poukázal na to, že táto namietaná totožnosť, teda že vo všetkých prípadoch ide o olovo, bola konštatovaná v znaleckom posudku Ing. Ondrejku, ktorý predložil samotný žalovaný podaním zo 7. októbra 2019, pričom voči tomuto posudku žalovaný nenamietal a nenavrhol ani žiadne ďalšie dokazovanie. Súd preto o správnosti odpovede tohto znalca nemal dôvod pochybovať, navyše z dôvodu, že svoju obranu žalovaný napriek poučeniu neuplatnil včas, súd na ňu v zmysle § 153 CSP neprihliadol.

11. Na základe všetkých vyššie konštatovaných skutočností súd prvej inštancie žalobcom vyúčtovanú náhradu škody v podobe hodnoty zemného plynu (14.256,54 + 8.336,04 + 8.704,73 eura, t. j. spolu 31.297,31 eura) považoval za vypočítanú v súlade s § 82 ods. 3 zákona č. 251/2012 Z. z. a vyhláškou č. 449/2012 Z. z. Opakovaným poukázaním

na rozhodnutia NS SR sp. zn. 5Obdo/32/2018 a sp.zn. 3Obdo/49/2019 súd konštatoval, že škoda zahŕňa aj náklady, ktoré by žalobca nemusel vynaložiť, keby ku škode nedošlo. Žalobca si v tejto súvislosti uplatnil náklady zisťovania neoprávneného odberu, vrátane dopravy, náklady na posudky znalca Ing. Lešku, náklady na overenie plynomerov a náklady na ich opravu. Žalovaného námietku, že žalobca nepreukázal ich vynaloženie, súd neuznal vzhľadom na to, že zaplatenie odmeny za znalecké posudky potvrdil samotný znalec a v prípade ostatných položiek ide o činnosť spojenú so zisťovaním neoprávnených odberov vykonávanú prostredníctvom vlastných zamestnancov žalobcu, ktorú nemožno preukázať účtovným dokladom a následne výpisom z účtu preukazujúcim zaplatenie sumy, ktorá by bola žalobcovi vyúčtovaná. Žalovaný žiadne ďalšie výhrady proti základu, ani výške jednotlivých položiek tvoriacich sporné náklady nevzniesol, hoci vyjadrenie žalobcu obsahujúce ich podrobné vysvetlenie mu bolo riadne a včas doručené. Súd o vynaložení týchto nákladov vzhľadom na zistené skutkové okolnosti týkajúce sa zisťovania neoprávneného odberu na viacerých odberných miestach, demontáže plynomerov a ich odoslania na expertízu, ako aj súvisiacich opráv a opätovného overenia plynomerov, nemal dôvodné pochybnosti, preto žalobou uplatnený nárok na náklady v sume spolu 765,37 eura považoval za opodstatnený.

12. Keďže žalovaný sa dostal do omeškania s platením svojho dlhu, súd žalobcovi postupom podľa § 365 ods. 1, § 369 ods. 1, ods. 2 ObchZ a nariadenia vlády č. 21/2013 Z. z., priznal aj úrok z omeškania, súčasne podľa § 369c ods. 1 ObchZ mu priznal aj právo na paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, ktoré si uplatnil v sume 40,-- eur. Za nedôvodnú vyhodnotil súd prvej inštancie obranu žalovaného spočívajúcu v tvrdení, že žalobca vynaloženie tohto nákladu nepreukázal; uviedol, že zmyslom paušálnej náhrady, ktorá je nárokom vznikajúcim priamo zo zákona, je, že sa neskúma jej skutočná výška, ktorú preto ani nie je potrebné preukazovať.

13. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a vo veci úspešnému žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na ich náhradu v rozsahu 100 %.

14. Súd prvej inštancie uznesením č. k. 19Cb/76/2018-336 z 13. augusta 2020 priznal svedkovi Q.. I. V. voči žalovanému nárok na 100 % svedočného. Jeho priznanie súd odôvodnil tým, že svedok po poučení v rámci výsluchu na pojednávaní prvoinštančného súdu dňa 24. júla 2020, nárok na svedočné 25,10 eura tvorené cestovným 20,-- eur a stravným 5,10 eura, uplatnil v zákonom stanovenej lehote vyúčtovaním z 28. júla 2020, podaným na poštovú prepravu 30. júla 2020. Keďže svedočné má svedkovi zaplatiť strana, ktorá nebola v konaní úspešná, súd, aplikujúc čl. 4 ods. 1 Základných princípov CSP, ustanovenia § 252, § 255 ods. 1, 2, § 259, § 262 a § 258 ods. 3 CSP, rozhodol o priznaní nároku svedka na svedočné v celom rozsahu.

15. Na odvolanie žalovaného proti rozsudku a vyššie označenému uzneseniu súdu prvej inštancie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP, Krajský súd v Trnave rozsudkom č. k. 31Cob/108/2020-404 z 26. januára 2022, obidve odvolaním napadnuté prvoinštančné rozhodnutia podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, ako vecne správne potvrdil, konštatujúc správnosť dôvodov rozhodnutí súdu prvej inštancie. Na zdôraznenie ich správnosti sa odvolací súd osobitne venoval odvolacím námietkam žalovaného spočívajúcim v tvrdení o nesprávnosti záveru súdu prvej inštancie o preukázaní porušenia zabezpečenia meradiel z dôvodu, že podklady pre vyhotovenie znaleckých posudkov Ing. Lešku a Ing. Ondrejku mal teoreticky možnosť jednostranne ovplyvniť žalobca (konkrétne, že demontované plynomery, na ktorých sa nachádzali plomby s takzvanými spornými odtlačkami, boli znalcovi Ing. Leškovi dodané žalobcom a rovnako aj kontrolné odtlačky), ďalej, že znalcovi Ing. Leškovi, ani znalcovi Ing. Ondrejko, neboli žalobcom poskytnuté originálne plombovacie kliešte a napokon, že je nesprávny záver súdu prvej inštancie aj v tom, že kontrolné odtlačky použité pri vyhotovení znaleckých posudkov vo veci sú odtlačkami z originálnych plombovacích klieští. Vyhodnotiac námietky žalovaného v bodoch 7.1 až 9.1 odôvodnenia svojho rozsudku, odvolací súd osobitne poukázal na to, že žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie v rámci procesnej obrany nikdy netvrdil, že by žalobca manipuloval,

prípadne umožnil manipulovať s plynomeri pred ich odovzdaním znalcovi na znalecké skúmanie, a to spôsobom, že by pôvodné plomby nachádzajúce sa v čase ich demontáže v prevádzke žalovaného nahradil falošnými plombami, prípadne, že by disponoval falošnými kontrolnými odtlačkami plombovacích klieští. Preto nebol dôvod na adekvátnu obranu žalobcom, prípadne dôvod na vysporiadanie sa s takouto obranou súdom prvej inštancie. Odvolací súd zároveň námietky vznášané žalovaným až v odvolacom konaní hodnotil ako neprípustné novoty podľa § 366 CSP.

16. Vo vzťahu k námietke žalovaného spočívajúcej v tvrdení, že ani jeden zo znalcov nepotvrdil jednoznačný záver o porušení meradiel (v dôsledku čoho žalobcovi podľa žalovaného nárok na náhradu uplatnenej škody nevznikol), odvolací súd poukázal na správne a vyčerpávajúce zdôvodnenie predpokladov, ktoré je potrebné v konaní o náhradu škody spôsobenej neoprávneným odberom zemného plynu vykonaným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, zohľadniť (body 17. až 20. rozsudku súdu prvej inštancie), pričom porušenie funkčnosti meradla medzi ne nepatrí. Odvolací súd pre úplnosť opakovane zdôraznil, že predpokladmi zodpovednosti za škodu spôsobenú neoprávneným odberom plynu je protiprávny úkon, za ktorý zákon o energetike považuje neoprávnený odber plynu, ktorý bol meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii (kedy je nerozhodné, či bolo meradlo funkčné alebo nefunkčné, prípadne, či zaznamenávalo skutočný alebo nižší odber plynu) ďalej, že odberateľ plynu v rozhodnom období odoberal plyn prostredníctvom takéhoto meradla s porušeným zabezpečením a napokon, že je tu príčinná súvislosť medzi neoprávneným odberom plynu a vznikom škody. Odvolací súd dovysvetlil, že ak podľa znaleckých posudkov bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, nie je zrejmé, či údaj o spotrebe zemného plynu uvedený na tom-ktorom plynometri, predstavuje skutočne odobrané množstvo plynu, a teda nie je možné na základe objektívnych skutočností toto množstvo plynu určiť. Meradlá za rozhodné obdobie síce vykazovali určité množstvo odobratého plynu, avšak vzhľadom na charakter porušenia platnosť ich overenia zanikla (§ 15 ods. 6 písm. d/ zákona o metrológii v znení účinnom k 29. novembru 2015, aj k 23. novembru 2016), preto tieto meradlá nie je možné použiť na účely vyfakturovania spotrebovaného plynu. Z rovnakého dôvodu nie je potrebné preukazovať, či meradlá merali správne, a teda, či údaj na číselníku toho-ktorého meradla je alebo nie je možné akceptovať. Nakoľko stav spotreby zemného plynu indikovaný na meradle, na ktorom bola porušená plomba, nebolo možné použiť, musel žalobca určiť spotrebu zemného plynu na odberných miestach žalovaného prostredníctvom vyhlášky č. 449/2012 Z. z., ktorá zároveň zohľadňuje existenciu konkrétnych spotrebičov nachádzajúcich sa v nehnuteľnosti, v ktorej k odberu dochádzalo a ich skutočnú spotrebu, a to za obdobie od posledného odpočtu meradla predchádzajúceho dňu odhalenia poškodenia zabezpečenia meradla, do zistenia poškodenia zabezpečenia meradla. Na uvedenom závere podľa odvolacieho súdu nič nemení ani ojedinelý (od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu odkláňajúci sa) názor Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd SR“, ústavný súd“ alebo „ÚS SR“) o potrebe skúmania, či meradlo skutočne vykazuje odchýlku oproti norme, či je pozmenené, doplnené prostriedkami na ovplyvňovanie meradla alebo inak obídené (nález sp. zn. III. ÚS 114/2020). Odvolací súd, poukazom na už súdom označené rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Obdo/51/2017 a sp. zn. 5Obdo/32/2018 poznamenal, že ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu dospela k opačným záverom. Uviedol, že po odstránení zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii umiestneného na meračoch plynu na to oprávnenými/licencovanými osobami odlišnými od žalobcu, je možné číselníkom meradla manipulovať, a to tak v smere dopredu ako aj dozadu (teda aby v konečnom dôsledku vykazovalo inú ako skutočnú spotrebu), čo však nemusí mať žiaden vplyv na presnosť ďalšieho následného merania tohto meradla. S poukazom na uvedené preto nie je účelné zaoberať sa otázkou, či meradlo v čase zistenia neoprávneného odberu spotrebu zaznamenávalo správne, ak zároveň nemožno hodnoverne zistiť, prípadne vylúčiť, že meradlo bolo „pretočené“ a v kladnom prípade v akom rozsahu.

17. Odvolací súd napokon za nedôvodnú vyhodnotil aj námietku žalovaného spočívajúcu v nedostatočnom odôvodnení prvoinštančného rozsudku a jeho arbitrárnosti, keď poukazom na judikaturu Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, III. ÚS 191/2013, IV. ÚS 252/04 a I. ÚS 50/04, ako aj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/163/2015 konštatoval, že námietka žalovaného týkajúca sa nedostatku obsahových náležitostí napadnutého rozhodnutia, ani jeho

argument o porušení práva na spravodlivý proces, nemohli obstať.

18. V závere odvolací súd, príkladmo dôvodiac rozhodnutiami ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04 a II. ÚS 200/09 uzavrel, že odvolacou argumentáciou žalovaného, zaoberajúcou sa ďalšími okolnosťami prejednávanej veci, no už nespôsobilou ovplyvniť rozhodnutie, nepovažoval za potrebné zaoberať sa a reagovať na ňu špecifickou odpoveďou. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 369 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

19. Rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť 23. februára 2022.

20. Proti rozsudku odvolacieho súdu, podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalovaný (č. l. 425 - 431), a to v celom jeho rozsahu, majúci za to, že druhý výrok rozsudku (potvrdzujúci uznesenie súdu prvej inštancie č. k. 19Cb/76/2018-336 o priznaní svedočného) a tretí výrok (o náhrade trov odvolacieho konania) sú závislé a vychádzajú z úspechu žalobcu v konaní. Prípustnosť dovolania žalovaný vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP s návrhom, aby dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu č. k. 31Cob/108/2020-404 z 26. januára 2022 zrušil, rovnako aby zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 19Cb/76/2018-331 z 24. júla 2020 a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

21. Žalovaný v dovolaní namietol, že hoci odvolací súd v odôvodnení rozsudku odkazuje na rozhodnutia NS SR sp. zn. 3Obdo/51/2017 a sp. zn. 5Obdo/32/2018, najvyšší súd v ich podľa dovolateľa riešil iba otázku povahy zodpovednosti za škodu v prípade neoprávneného odberu zemného plynu v zmysle § 82 ods. 1 písm. c/ a d/ zákona o energetike, keď ustálil, že ide o objektívnu zodpovednosť odberateľa plynu, teda zodpovednosť existujúcu bez ohľadu na jeho zavinenie. Uvedené závery žalovaný nespochybňuje, má však za to, že z označených rozhodnutí nemožno vyvodiť právne závery, na ktorých sú rozsudky obidvoch vo veci konajúcich súdov, založené, a to 1/ že existencia a zistenie objektívnej zodpovednosti odberateľa plynu za neoprávnený odber plynu automaticky znamená aj vznik škody pre dodávateľa plynu (prevádzkovateľa distribučnej siete), ktorá sa má vypočítavať v zmysle vyhlášky Ministerstva hospodárstva SR č. 449/2012 Z. z., ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu, zároveň 2/ že iba samotné porušenie zabezpečenia meradla proti neoprávnenej manipulácii automaticky znamená aj nemožnosť vyčíslenia skutočne vzniknutej škody. Žalovaný označené otázky formuloval ako právne otázky, ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte neboli podľa jeho názoru vyriešené. Dôvodiac ustanoveniami § 76 ods. 1, 8 a 11 a § 82 ods. 1, 2 a 3 zákona o energetike, žalovaný poukázom na kompenzačnú, nie sankčnú funkciu inštitútu náhrady škody vyslovil, že výpočet škody podľa vyhlášky č. 449/2012 Z. z. sa použije len v prípade, ak nemožno vyčísliť vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, čo musí všeobecný súd náležite preskúmať a odôvodniť. Konajúcim súdom vytkol, že v rozpore s uvedeným nezisťovali, či k nejakej škode vôbec došlo, ani sa dostatočne nevysporiadali s otázkou, či by sa prípadná výška škody nedala zistiť na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, iba automaticky aplikovali nesprávny právny záver o automatickom vzniku škody a jej automatickom výpočte v zmysle vyhlášky č. 449/2012 Z. z., a to iba z toho dôvodu, že zistili porušenie zabezpečenia plynomera. Iba samotné porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii nemusí podľa žalovaného automaticky znamenať, že meradlo je nefunkčné a že nie je možné vyčíslenie skutočne vzniknutej škody. Tvrdí, že vypočítaná výška škody nemá byť neúmeraná skutočnosti a že k jej stanoveniu by mali všeobecné súdy pristupovať na základe spravodlivého uváženia a vždy prihliadať na okolnosti prípadu. K určeniu čo najobjektívnejšej skutočnej škody môžu podľa jeho názoru slúžiť napríklad údaje o histórii predchádzajúcej spotreby na danom mieste, znalecké posudky, poznatky z prípadného trestného konania, zároveň od vypočítanej výšky škody je nutné odpočítavať prípadné platby (napr. vo forme záloh), ktoré uhrádzal odberateľ v období neoprávneného odberu. Má za to, že prevádzkovateľ distribučnej siete musí v konaní preukázať nielen to, že k porušeniu zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii došlo, ale aj to, že v príčinnej súvislosti s tým došlo ku škode. V závere dovolania žalovaný namietol disproporciu vzťahu medzi dodávateľom a odberateľom plynu, majúcu za následok, že dodávateľovi (prevádzkovateľovi distribučnej siete) stačí vlastné tvrdenie o zistení porušenia zabezpečenia meradla

(plomby), aby si mohol nárokovat' náhradu škody voči odberateľovi, ktorý nemá reálnu možnosť tvrdenie dodávateľa nijako vyvrátiť.

22. K dovolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca písomným podaním z 1. júna 2022 (č. l. 454), v ktorom navrhol dovolanie ako neprípustné odmietnuť, alternatívne zamietnuť ako nedôvodné. Vyslovil názor, že argumenty žalovaného v jeho dovolaní vychádzajú z už prekonaného rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 114/2020 (i keď v dovolaní výslovne neoznačeného), pričom v nasledujúcich svojich rozhodnutiach (I. ÚS 457/2021, II. ÚS 207/2021 a II. ÚS 319/2021) sa ústavný súd už prikláňa k ustálenej rozhodovacej praxi najvyššieho súdu (napr. 5Obdo/32/2018, 3Obdo/49/2018, 3Obdo/49/2019 alebo 4Cdo/181/2020).

23. Písomné vyjadrenie žalobcu zaslal súd prvej inštancie postupom podľa § 436 ods. 4 CSP žalovanému. Z dôvodu, že tak učinil cestou jeho predchádzajúceho právneho zástupcu (Mgr. Zsolt Baranyayho, ktorý žalovaného v dovolacom konaní už nezastupuje), odstránil tento nedostatok súd najvyšší, ktorý vyjadrenie žalobcu zaslal opakovane právnenému zástupcovi, ktorý žalovaného zastupuje v dovolacom konaní na základe plnomocenstva udeleného jeho osobe 23. apríla 2022 (plnomocenstvo s osvedčovacou doložkou na č. l. 437 až 439 spisu). Do dňa rozhodnutia o dovolaní ďalšie vyjadrenia sporových strán dovolaciemu súdu doručené neboli.

24. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalovaného je potrebné odmietnuť. V nasledujúcich bodoch dovolací súd uvádza stručné odôvodnenie svojho rozhodnutia (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP).

25. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Uvedené znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

26. Dovolací súd je rozsahom dovolania viazaný (§ 439 CSP, okrem prípadov uvedených v písm. a/ až c/ citovaného ustanovenia). Rovnako je dovolací súd viazaný dovolacím dôvodom (§ 440 CSP), ktorým je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní. V dôsledku uvedenej viazanosti dovolacieho súdu dovolacím dôvodom, dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom (uznesenie NS SR sp. zn. 3 Cdo 59/2017 z 8. júna 2017).

27. V tu posudzovanej veci žalovaný (ďalej tiež ako „dovolateľ“) v dovolaní argumentuje prípustnosťou dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, teda tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

28. Pre dovolanie prípustné podľa § 421 CSP platí, že ho možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

29. Na to, aby bola daná prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, nemohla byť dovolateľom nastolená právna otázka (resp. právne otázky) predmetom posudzovania zo strany dovolacieho súdu pred podaním dovolania. Ak už určitú (dovolateľom vymedzenú) právnu otázku dovolací súd meritorným spôsobom posúdil (t. j. vyjadril sa k otázke výkladu alebo aplikácie určitého zákonného ustanovenia), je potrebné považovať konkrétnu právnu otázku v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu za vyriešenú, v dôsledku čoho je prípustnosť dovolania podaného podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP vylúčená. Zároveň, za predpokladu, že súdy nižšej inštancie danú právnu

otázku rozhodli v súlade so skorším rozhodnutím dovolacieho súdu, je vylúčená prípustnosť dovolania aj podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu).

30. Vyššie uvedené úzko súvisí s požiadavkou jednoty judikatúry súdov ako súčasť princípu právnej istoty zakotveného v čl. 2 ods. 2 Základných princípov Civilného sporového poriadku, ktorý nachádza svoje vyjadrenie aj priamo v zákonomnom texte (viď ustanovenia § 220 ods. 2, 3 CSP upravujúce konanie pred súdom prvej inštancie, resp. § 393 ods. 2, 3 CSP upravujúce konanie pred odvolacím súdom).

30.1. Z požiadavky jednotnosti rozhodovacej činnosti súdov nižšej inštancie vychádza aj samotná právna úprava prípustnosti dovolania, pokiaľ ide o možnosť namietania nesprávneho právneho posúdenia neúspešnou stranou sporu. Dovolanie je v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 CSP prípustné, len ak sa odvolací súd pri vyriešení právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (t.j. v prípade, keď odvolací súd nerešpektoval skoršie judikátorne závery najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho); ak určitá právna otázka ešte nebola dovolacím súdom vyriešená (t.j. v prípade, keď najvyšší súd v postavení súdu dovolacieho ako najvyššia súdna autorita v rámci sústavy všeobecných súdov k danej právnej otázke nezaujal ešte právny názor a je aj pre zjednotenie rozhodovacej praxe súdov nižšej inštancie potrebné, aby nastolenú právnu otázku vyriešil), alebo ak je určitá právna otázka posudzovaná dovolacím súdom rozdielne (t.j. v prípade, keď je primárne potreba zjednotiť judikatúru samotného najvyššieho súdu, čím sa v konečnom dôsledku zabezpečí aj jednotná rozhodovacia prax súdov nižšej inštancie).

30.2. V iných než v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/, písm. b/ alebo písm. c/ CSP taxatívne upravených prípadoch je prípustnosť dovolania - pokiaľ ide o možnosť strany sporu namietat' nesprávne právne posúdenie - vylúčená. Uvedené platí aj v prípadoch, keď strana sporu s právnymi závermi odvolacieho súdu súladnými s judikatúrou dovolacieho súdu nesúhlasí. Aj v tejto skutočnosti je vyjadrený charakter dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, ktoré má prichádzať do úvahy len vo výnimočných (zákonom predvídaných) prípadoch.

30.3. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie (záver o prípustnosti, resp. neprípustnosti dovolania), patrí výlučne do právomoci dovolacieho súdu (viď sp. zn. III. ÚS 474/2017). V tejto súvislosti osobitne platí, že len odvolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v jednotlivých ustanoveniach CSP (obdobne aj sp. zn. I. ÚS 438/2017). Ak je splnený niektorý z dôvodov prípustnosti dovolania uvedený v písm. a/, písm. b/ alebo písm. c/ ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, odvolací súd skonštatuje prípustnosť dovolania a ďalej vo svojom rozhodnutí posudzuje jeho dôvodnosť. Ak však odvolací súd dospeje k záveru, že dovolanie je procesne neprípustné (dovolateľom namietané nesprávne právne posúdenie nie je možné priradiť k žiadnemu zo zákonom upravených dôvodov prípustnosti dovolania), dovolanie nie je prípustné a povinnosťou dovolacieho súdu je dovolanie odmietnuť podľa § 447 písm. c/ CSP bez toho, aby zaujal právny záver k dovolateľom nastolenej právnej otázke (k tomu viď aj 3Cdo/38/2015 a 5Cdo/146/2012). Prípadný opačný názor niektorej zo strán sporu je pre posúdenie prípustnosti alebo naopak neprípustnosti dovolania irelevantný; pri vyslovení záveru o (ne)prípustnosti dovolania odvolací súd preto nie je viazaný tým, čo uviedol dovolateľ, prípadne druhá strana. Aj zo skoršej judikatúry dovolacieho súdu vyplýva, že úspešné uplatnenie dovolania je podmienené (primárnym) záverom dovolacieho súdu, že tento mimoriadny opravný prostriedok je procesne prípustný a až následným (sekundárnym) záverom dovolacieho súdu, že dovolanie je aj opodstatnené. Pokiaľ odvolací súd nedospeje k uvedenému (primárnemu) záveru, platná právna úprava mu neumožňuje postúpiť v dovolacom konaní ďalej a pristúpiť až k posúdeniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska vecnej správnosti v ňom zaujatých záverov; pokiaľ by odvolací súd posudzoval správnosť rozhodnutia napadnutého procesne neprípustným dovolaním, porušil by zákon. Postup, kedy by odvolací súd vecne preskúmaval dovolanie, hoci by podľa zákona bolo neprípustné, by bol nesúladný s právom na súdnu a inú právnu ochranu (obdobne aj II. ÚS 172/03). Dovolací súd je tak viazaný zákonnou úpravou

prípustnosti dovolania obsiahnutou v ustanoveniach § 419, § 420 a § 421 CSP a nemôže na základe dovolacej argumentácie predloženej v konaní pred súdmi nižšej inštancie neúspešnou stranou sporu vytvárať vlastné, zákonom nepredvídané, dôvody prípustnosti dovolania.

31. Z vyššie uvedených záverov vychádzal dovolací súd aj v rozhodovanej veci a dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalovaného podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP daná nie je.

32. Otázky nastolené dovolateľom v súvislosti s právnou problematikou posudzovanou v predmetnom spore už boli predmetom dovolacieho prieskumu v uznesení najvyššieho súdu z 22. marca 2018 sp. zn. 3Obdo/51/2017, následne v uznesení NS SR z 23. novembra 2018 sp. zn. 5Obdo/32/2018 (t. j. v rozhodnutiach, na ktoré poukázal v napadnutom rozsudku krajský súd, pozn. dovolacieho súdu). Najvyšší súd ako súd dovolací v uznesení sp. zn. 3Obdo/51/2017 výslovne zadefinoval predpoklady zodpovednosti odberateľa plynu spôsobenú neoprávneným odberom plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d/ zákona o energetike. Zdôraznil výslovne, že táto zodpovednosť je objektívna a je daná vždy, keď odberateľ odoberal plyn, ktorý bol meraný meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii bez ohľadu na zavinenie odberateľa plynu. Dovolací súd v predmetnom uznesení konštatoval, že „V prípade žaloby o náhradu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu je povinnosťou súdov dôsledne vychádzať z toho, podľa akej skutkovej podstaty uvedenej v ustanovení § 82 ods. 1 zákona o energetike si žalobca uplatnil nárok na náhradu škody. V rozhodovanej veci si žalobca uplatnil nárok na náhradu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d/ zákona o energetike. Vychádzajúc z citovanej ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (sp. zn. 1Cdo/107/2008 a sp. zn. 4Cdo/30/2009, pozn.) dovolací súd konštatuje, že podľa uvedeného zákonného ustanovenia je odberateľ plynu zodpovedný za neoprávnený odber plynu, ktorý bol meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii bez ohľadu na zavinenie odberateľa plynu. Zodpovednosť odberateľa plynu za neoprávnený odber plynu je objektívna a je daná vtedy, ak v rozhodnom období odoberal plyn, ktorý bol meraný meradlom s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii. Ak je v konaní preukázané, že odberateľ v rozhodnom období odoberal plyn meradlom s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii (t. j. dopustil sa neoprávneného odberu plynu), vznikla mu v súlade s § 82 ods. 2 zákona o energetike povinnosť nahradiť dodávateľovi plynu vzniknutú škodu, vrátane ušlého zisku. Za splnenia týchto predpokladov nemožno skonštatovať, že žalobca v konaní nepreukázal splnenie žiadneho z predpokladov zodpovednosti za škodu. Uvedené znamená, že za protiprávny úkon ako jeden z predpokladov zodpovednosti za škodu zákon (v § 82 ods. 1 písm. d/ zákona o energetike) považuje neoprávnený odber plynu, ktorý bol meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. V takom prípade je rozhodujúce porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii plynu na meradle. Pritom je irelevantné, či bolo meradlo funkčné alebo nefunkčné, prípadne, či zaznamenávalo skutočný alebo nižší odber plynu, ktoré sú spolu so zavineným konaním odberateľa plynu podstatné pre naplnenie skutkovej podstaty neoprávneného odberu plynu podľa § 82 ods. 1 písm. c/ zákona o energetike, podľa ktorej si však žalobca v rozhodovanej veci neuplatnil svoj nárok. Dovolací súd zároveň v tejto súvislosti poukázal na to, že druhým predpokladom zodpovednosti za škodu (vznikom škody), ktorý pristupuje k neoprávnenému odberu plynu ako k protiprávnemu úkonu, je skutočnosť, že odberateľ plynu v rozhodnom období odoberal plyn prostredníctvom meradla s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii. Tretím predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu je potom príčinná súvislosť medzi neoprávneným odberom plynu definovaným zákonom o energetike a vznikom škody.“

33. V ďalšom uznesení sp. zn. 5Obdo/32/2018, ktorým dôvodil krajský súd v dovolaní napadnutom rozsudku v tu posudzovanej veci, dovolací súd skonštatoval, že „Škodou, ktorú je prevádzkovateľ distribučnej siete oprávnený vymáhať, je škoda skutočná, t. j. spočívajúca v odstránení protizákonného stavu (oprava poškodenej plomby a súvisiace náklady), hodnota neoprávnene odobratého množstva zemného plynu, ako aj v nákladoch, ktoré žalobca musí v súvislosti s neoprávneným odberom plynu vynaložiť a ktoré by mu nevznikli, ak by k neoprávnenému odberu plynu nedošlo. Nejde teda výlučne o hodnotu odobratého plynu, ako nesprávne uzavreli súdy nižšej inštancie, navyše, hodnota takto odobratého plynu nemôže zodpovedať pôvodnej zmluvnej cene s poskytovateľom prístupu k distribučnej

sieti, ktorý však v relevantnom období nemohol plyn podľa zmluvy žalovanému dodávať. V prípade odberu plynu meradlom, na ktorom je porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, vzniká žalobcovi ako prevádzkovateľovi distribučnej siete škoda, keďže dochádza k zmenšeniu jeho majetku o hodnotu odobratého množstva zemného plynu žalovaným. Za skutočnú škodu je potrebné považovať aj náklady, ktoré žalobca musel

v súvislosti s neoprávneným odberom plynu vynaložiť a ktoré by mu inak nevznikli.

Pre prípad, kedy skutočnú škodu nie je možné určiť inými relevantnými prostriedkami, zákon splnomocnil príslušné ministerstvo, aby všeobecne záväzným predpisom určilo náhradný spôsob výpočtu výšky škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu, a to vydalo vyhlášku Ministerstva hospodárstva SR č. 155/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu. Pre určenie skutočne spôsobenej škody v zmysle množstva odobratého plynu v prípade neoprávnených odberov plynu by prevádzkovateľ distribučnej siete, z ktorej bol plyn neoprávnene odobratý, musel poznať presné množstvo takto odobratého zemného plynu. V zmysle ustanovenia § 19 zákona č. 142/2000 Z. z. o metrológii a o zmene a doplnení niektorých zákonov je možné určené meradlá používať na daný účel, len ak majú platné overenie, ak sa toto vyžaduje, teda záväzný (jednoznačný) údaj o spotrebe môže poskytnúť výlučne plynomer s platným overením. Podľa tohto ustanovenia na určenie množstva odobratého plynu nie je možné použiť údaj z meradla, na ktorom bola porušená plomba (overovacia/zabezpečovacia značka). Objektívnym a spoľahlivým podkladom, ktorý zákon v odseku 3 ustanovenia § 59 ZoE predpokladá, t. j. podkladom, na základe ktorého by bolo možno presne zistiť odberateľom spotrebované množstvo plynu počas rozhodného obdobia (t. j. výšku skutočnej škody), nemôže byť ani údaj o spotrebe na odbernom mieste za predchádzajúce obdobie, keďže toto neznamena automaticky rovnaký odber za obdobie zisťované. Pokiaľ teda nie je možné určiť skutočne odobraté množstvo plynu v rozhodnom období spôsobom, ktorý neodporuje zákonu, a teda nemožno spoľahlivo určiť výšku skutočne spôsobenej škody v prípade odberu plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, je potrebné túto výšku určiť spôsobom ustanoveným zákonom, a to za použitia na to vypracovaného podzákonného predpisu, ktorý zároveň zohľadňuje existenciu konkrétnych spotrebičov nachádzajúcich sa v nehnuteľnosti, v ktorej k odberu plynu dochádzalo, a ich skutočnú spotrebu. V prípade, ktorý je predmetom tohto konania, žalobca preukázal, že bol z jeho distribučnej siete odobratý jemu patriaci plyn, a to spôsobom označeným v zákone ako neoprávnený odber plynu. Týmto spôsobom došlo k zmenšeniu jeho majetku a za účelom vyčíslenia vzniknutej škody bolo potrebné použiť metodiku upravenú vo všeobecne záväznom právnom predpise, vyhláške Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 155/2005 Z. z.“ (vyhláška, ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu; s účinnosťou od 1. januára 2013 je ňou vyhláška č. 449/2012 Z. z., ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu, pozn. dovolacieho súdu).

34. V označenom rozhodnutí sp. zn. 5Obdo/32/2018 tak najvyšší súd zodpovedal otázku určenia výšky škody v prípade neoprávneného odberu plynu, na ktoré rozhodnutie sa následne odvolal najvyšší súd aj v ďalšom svojom rozhodnutí sp. zn. 3Obdo/49/2018 z 13. júna 2019, v ktorom najvyšší súd po vyhodnotení skutkového stavu veci a jej právnom posúdení uzavrel, že „...vo veci konajúce súdy dospeli k správne právne záveru, že za účelom vyčíslenia vzniknutej škody bolo potrebné použiť výpočet upravený vo všeobecne záväznom právnom predpise, a to vo vyhláške č. 155/2005 Z. z....“. Uznesenie NS SR sp. zn. 3Obdo/49/2018 bolo z dôvodu podanej ústavnej sťažnosti podrobené prieskumu Ústavným súdom SR, ktorý v uznesení č. k. I. ÚS 457/2021-17 z 30. novembra 2021 skonštatoval, že Najvyšší súd SR v predmetnom uznesení ústavne akceptovateľným spôsobom zodpovedal otázku týkajúcu sa spôsobu výpočtu náhrady škody. Ústavný súd zdôraznil časti ústavnou sťažnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, z ktorých vyplýva, že „...pre určenie výšky vzniknutej škody je nevyhnutné poznať presné množstvo odobratého plynu, a to je možné určiť len určeným meradlom s platným overením bez porušenia zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii. Preto pre určenie skutočného množstva neoprávnene odobratého plynu nie je možné ako relevantný údaj považovať ani údaj o spotrebe za predchádzajúce, prípadne nasledujúce obdobie. V nadväznosti na to jednoznačne poukázal na znenie § 59 ods. 2 a 3 zákona o energetike, v zmysle ktorých je odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, povinný uhradiť skutočne vzniknutú škodu (ktorá má zohľadňovať množstvo skutočne odobratého plynu počas doby neoprávneného odberu, pozn.), ak vznikla a zároveň

ak nie je možné vyčíslieť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, v takom prípade sa použije spôsob výpočtu škody, ktorý ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo (teda vyhláška, pozn.). A keďže v danom prípade nebola takto jednoznačne a objektívne preukázaná skutočná škoda, bolo namieste aplikovať práve postup pri jej výpočte stanovený podľa vyhlášky...”

35. Sumarizujúc vyššie uvedené, v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu SR ako súdu dovolacieho, dovolací súd jednoznačne zodpovedal, že zodpovednosť odberateľa za neoprávnený odber plynu, ktorý bol meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, je objektívna, t. j. odberateľ je zodpovedný bez ohľadu na jeho zavinenie, súčasne, že v prípade porušenia zabezpečenia plynomeru proti neoprávnenej manipulácii, nemá prevádzkovateľ distribučnej siete objektívnu možnosť zistiť množstvo skutočne odobratého plynu, za účelom zistenia skutočne vzniknutej škody nie je možné vychádzať z údajov o množstve odobratého plynu za obdobie, ktoré predchádzalo neoprávnenému odberu plynu, prípadne za obdobie, ktoré nasledovalo po neoprávnenom odbere plynu (keďže tieto údaje nepredstavujú údaj o množstve skutočne odobratého plynu počas obdobia neoprávneného odberu plynu), rovnako množstvo skutočne odobratého plynu a výšku skutočne vzniknutej škody nemôže určiť znalec v znaleckom posudku. Výška skutočnej vzniknutej škody sa určí spôsobom predpokladaným v ustanovení § 59 ods. 3 druhá časť vety zákona o energetike, a to výpočtom škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu na základe vyhlášky (skôr č. 155/2005 Z. z., teraz č. 449/2012 Z. z., ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu).

36. Právne závery prijaté judikatúrou najvyššieho súdu sú aktuálne aj v rozhodovanej veci a dovolací súd nemá dôvod sa od nich odkloniť. Neuniklo pozornosti dovolacieho súdu, že dôvody, ktorými dovolateľ dôvodí vo svojom dovolaní, majú svoj pôvod v uznesení Ústavného súdu SR z 9. marca 2021 č. k. III. ÚS 114/2020-81, v ktorom ústavný súd vyslovil porušenie práv sťažovateľa rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 6Co/164/2017 z 26. júna 2018; uviedol, že ani princíp objektívnej zodpovednosti neznamená, že podmienkou vzniku zodpovednosti za škodu nie je existencia samotnej škody, pričom sa nahrádza skutočná škoda, ktorej výšku je potrebné určiť na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov a iba v prípade nemožnosti vyčíslieť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov (ktoré musí všeobecný súd náležite preskúmať a odôvodniť), prichádza do úvahy aplikácia náhradného spôsobu určenia výšky škody (či už podľa vyhlášky alebo typového diagramu dodávky). Uvedené závery ústavného súdu sú však prekonané vyššie označeným rozhodnutím Ústavného súdu SR č. k. I. ÚS 457/2021-17 z 30. novembra 2021.

37. Dovolací súd pre úplnosť dopĺňa, že len samotná nespokojnosť dovolateľa s dovolaním napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu (resp. ďalšími rozhodnutiami najvyššieho súdu, riešiacimi rovnakú či podobnú problematiku, na ktorú má dovolateľ odlišný názor), nemôže byť spôsobilá spochybniť záver dovolacieho súdu o neprípustnosti dovolania v predmetnom spore.

38. S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti, keďže dovolanie žalovaného nie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, najvyšší súd jeho dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je procesne prípustné, bez toho, aby sa zaoberal otázkou vecnej správnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia.

39. Argumentácia dovolateľa smerovala aj proti výroku rozsudku odvolacieho súdu potvrdzujúceho uznesenie súdu prvej inštancie o svedočnom, zároveň aj proti výroku o trovách odvolacieho konania, tvrdiac, že ide o závislé výroky, ktoré vychádzajú z úspechu žalobcu v konaní. V tejto časti dovolací súd uvádza, že označené výroky dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu dovolaciemu prieskumu nie je možné podrobiť pre neprípustnosť dovolania.

40. Podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, z ktorého žalovaný vyvodzuje prípustnosť dovolania, je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej

praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Podľa § 421 ods. 2 CSP (ale) dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP.

41. V danom prípade dovolanie smeruje proti výrokom rozsudku majúcim povahu uznesenia, ktorými odvolací súd rozhodol o odvolaní žalovaného proti uzneseniu súdu prvej inštancie o priznaní nároku svedka voči žalovanému na svedočné, zároveň o povinnosti žalovaného nahradiť žalobcovi trovy dovolacieho konania (§ 357 písm. m/ CSP). Dovolaním žalovaného sú teda napadnuté výroky rozhodnutia odvolacieho súdu uvedené v ustanovení § 357 písm. m/ CSP, ktoré prípustnosť dovolania vylučuje. Len pre úplnosť dovolací súd uvádza, že hoci uznesenie o svedočnom nie je výslovne v ustanovení § 357 CSP citované ako uznesenie, proti ktorému je odvolanie prípustné, vzhľadom na povahu svedočného je potrebné naň nahliadať ako na trovy konania, ktoré vznikli svedkovi v súvislosti s jeho výpoveďou na súde ako jeho nárok na preplatenie účelne vynaložených hotových, preukázaných a uplatnených výdavkov spojených s jeho výsluchom (k tomu viď § 258 ods. 1 CSP).

42. Žalobca bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu dovolací súd priznal voči žalovanému náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

43. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.